

“Su həyat deməkdir,
təmiz su sağlam
həyat deməkdir”

İlham Əliyev

BÜLLETEN

№ 09 (37) • Sentyabr 2015-ci il

w w w . a z e r s u . a z

Əaéí àð öy00 - 955

Azərbaycan 2016-cı ildə uğurla inkişaf edəcəkdir

Prezident İlham Əliyev iqtisadi məsələlər və 2016-cı ilin dövlət büdcəsinin hazırlıq işləri ilə bağlı müşavirə keçirmişdir

səh. 2

Prezident İlham Əliyev Ağsu şəhərinə içməli suyun verilməsi mərasimində iştirak etmişdir

səh. 4-5

"Azərsu" ASC-nin Təlim-Tədris Mərkəzinə baxış keçirilmişdir

səh. 6-7

Ağdaş şəhərində içməli su və kanalizasiya sistemləri yenidən qurulur

səh. 10

Azərbaycan 2016-cı ildə uğurla inkişaf edəcək

Prezident İlham Əliyev iqtisadi məsələlər və 2016-cı ilin dövlət büdcəsinin hazırlıq işləri ilə bağlı müşavirə keçirmişdir

Sentyabrın 8-də Prezident İlham Əliyevin yanında iqtisadi məsələlərə və 2016-cı ilin dövlət büdcəsinin hazırlığı işlərinə həsr edilmiş müşavirə keçirilmişdir.

Dövlət başçısı müşavirədə çıxış edərək bildirmişdir ki, dünyada dərin iqtisadi və maliyyə böhranı davam edir. Xüsusilə Avrasiya məkanında bu böhran daha da ciddi formalar alıb. "Həm Avropada, həm də Asiyada iqtisadi tənəzzül müşahidə olunur" - deyən dövlət başçısı bildirmişdir ki, bu iqtisadi tənəzzülün müxtəlif obyektiv və subyektiv səbəbləri var, bu səbəbləri ekspertlər araşdırır və araşdıracaqlar.

Bu mənfi mənzərə fonunda Azərbaycanda sabitlik, inkişaf, normal həyat davam edir. Bu müddət ərzində neftin qiyməti kəskin şəkildə aşağı düşmüşdür. Şaxələndirmə, qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı atılan

addımlar ölkəmizin bu vəziyyətdən minimum itkilərlə çıxmasına imkan vermişdir. Bütün sosial proqramlar, sosial infrastruktur layihələri icra edilir və insanların təhlükəsizliyi, sosial müdafiəsi təmin olunur.

Dövlət başçısı qeyd etmişdir ki, real vəziyyət nəzərə alınaraq 2016-cı ilin büdcəsi daha çox sosial yönümlü büdcə olmalıdır: *"Əlbəttə ki, ən böyük prioritet təşkil edən investisiya layihələri də icra edilməlidir. Ancaq prioritet olmayan, o qədər də vacib xarakter daşımayan layihələri biz büdcə proqramına, investisiya proqramına salmamalıyıq. İsfərciliyə yol verilməməlidir. Maliyyə nizam-intizamı daha da gücləndirilməlidir və*

çalışmalıyıq ki, vəsaitə qənaət edək".

Prezident İlham Əliyev bəyan etmişdir ki, bütün sosial proqramlar ictimai icra ediləcəkdir. Eyni zamanda, sosial siyasətlə bağlı institusional islahatlar davam etdiriləcək. İdarəetmə sahəsində islahatlar dərinləşməlidir. Korrupsiyaya, rüşvətxorluğa qarşı daha ciddi mübarizə aparılmalıdır.

Dövlət başçısının sözlərinə görə bundan sonra hökumət yeni situasiyada işləyəcəkdir. Neft gəlirləri azalır, ona görə daha çox innovasiyalara üstünlük verilməlidir. Sahibkarlığın inkişafı üçün addımlar atılacaq və maliyyə sabitliyi təmin ediləcəkdir: *"Mən Azərbaycanın uğurlu inkişafı ilə bağlı heç bir problem görmürəm. Biz 2016-cı ildə də uğurla inkişaf edəcəyik, ölkə qarşısında duran bütün vəzifələri icra edəcəyik. Sadəcə olaraq, hökumət ilin sonuna qədər, xüsusilə, gələn ilin xərcləri, investisiya proqramı, maliyyə vəziyyətimiz ilə bağlı daha da ciddi işləməlidir, yeni təkliflər verilməlidir. Bir daha demək istəyirəm, ən əsas məsələ ondan ibarətdir ki, gələn ilin büdcəsi balanslaşdırılmış, reallığı əks etdirən və lazımsız xərclərə yol verməyən bir büdcə olmalıdır".*

Dövlət başçısı bildirmişdir ki, cari il ötən dövründə ümumi daxili məhsul təxminən 6 faiz, qeyri-neft iqtisadiyyatı isə 9 faizdən çox artıb, inflyasiya çox aşağı səviyyədədir, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı 7,3 faiz, qeyri-neft sənayesi 14 faiz artmışdır. Prezident xatırladı ki, bu il "Fitch" reyting agentliyi Azərbaycanın sabit reytingini bir daha təsdiqləyib. Azərbaycanın 3B səviyyəsində reytingi çox böyük nailiyyətdir.

IV İslam Həmrəylik Oyunlarının Təşkilat Komitəsinin ilk iclası keçirilmişdir

Sentyabrın 23-də Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə IV İslam Həmrəylik Oyunlarının Təşkilat Komitəsinin birinci iclası keçirilmişdir.

İclasda çıxış edən Prezident İlham Əliyev 2017-ci ildə Bakıda IV İslam Həmrəylik Oyunlarının keçirilməyini bildirərək bu Oyunların həm dünya, həm də İslam aləmi üçün əhəmiyyətini qeyd etmişdir. İslam Həmrəylik Oyunlarının Azərbaycanı bir daha dünyada böyük nüfuza malik ölkə kimi nümayiş etdirəcəyini deyən dövlət başçısı bu idman tədbirinin yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün Azərbaycanın əlindən gələni edəcəyini vurğulamışdır.

Prezident İlham Əliyev yaxın gələcəkdə ölkəmizdə dünyada böyük nüfuza malik "Formula-1" yarışının,

Dünya Şahmat Olimpiadasının keçiriləcəyini, bu yarışların ölkəmizdə təşkilinin Azərbaycanın dünyada daha çox tanınmasına xidmət edəcəyini diqqətə çatdırmışdır.

IV İslam Həmrəylik Oyunlarının Təşkilat Komitəsinin sədri Mehriban Əliyeva əmin olduğunu bildirmişdir ki, İslam Həmrəylik Oyunları yüksək səviyyədə keçiriləcək və Azərbaycan xalqının etimadını doğruldacaq. Mehriban Əliyeva ilkin hazırlıq işləri haqqında məlumat verərək bildirmişdir ki, Oyunlarda iştirak edəcək idmançıların Atletlər Kəndində, jurnalistlərin isə Media Kəndində yerləşdirilməsi nəzərdə tutulub. Tədbirin dünyada təbliği və informasiya dəstəyinin ən vacib məsələlərdən biri olduğunu qeyd edən Mehriban Əliyeva Oyunlarla bağlı internet portalının hazırlanacağını da

diqqətə çatdırmışdır. Mehriban Əliyeva bildirmişdir ki, qarşıda duran məsələlərdən biri açılış və bağlanış mərasimlərinin ideyalarını formalaşdırmaqdır. Yayım hüququnun verilməsi ilə bağlı müvafiq təşkilatlarla danışıqların aparıldığını, Oyunların keçiriləcəyi müddətdə Bakıya gələcək idmançıların, qonaqların yerləşdirilməsi üçün otellərin sayının dəqiqləşdirildiyini və bu sahədə heç bir problemin olmadığını deyən M. Əliyeva təxminən 10 minə yaxın gəncin könüllü kimi Oyunlara cəlb olunacağını və bunun mühüm əhəmiyyət daşıdığını vurğulamışdır. Yarışların keçirilməsi ilə bağlı geniş tədbirlər planı hazırlanır və qısa müddətdə təqdim olunacaq.

Gənclər və idman naziri, Oyunların Təşkilat Komitəsinin üzvü Azad Rəhimov birinci Avropa Oyunlarının

yüksək səviyyədə keçdiyini, IV İslam Həmrəylik Oyunlarının da beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə təşkil ediləcəyini, bunun üçün ölkəmizdə bütün imkanların olduğunu diqqətə çatdırmışdır.

İclasa yekun vuran Prezident İlham Əliyev oyunlara hazırlıqla bağlı koordinasiyanın təmin olunmasının, yüksək peşəkarlığın göstərilməsi, qonaqların gəlişi, viza problemlərinin həlli, müasir nəqliyyat vasitələri ilə təminat, yüksək qonaqpərvərliyin göstərilməsinin əhəmiyyətini bildirmiş, təhlükəsizlik tədbirləri, informasiya-kommunikasiya sistemlərinin fəaliyyəti, Bakıda və paytaxt ətrafında quruculuq-abadlıq işlərinin davam etdirilməsi, Oyunların keçirilməsinə yerli və xarici mütəxəssislərin cəlb olunması məsələlərinin vacibliyini qeyd etmişdir.

Prezident İlham Əliyev Ağsu şəhərinə içməli suyun

Sentyabrın 17-də Prezident İlham Əliyev Ağsu şəhərinə içməli suyun verilməsi mərasimində iştirak etmişdir. Əvvəlcə dövlət başçısı "Milli su təchizati və kanalizasiya xidmətləri layihəsi" çərçivəsində həyata keçirilən Ağsu rayonunda içməli su təchizati, çirkab su sistemləri və çirkab su təmizləyici qurğunun tikintisi" layihəsi ilə tanış oldu.

Prezident İlham Əliyev məlumat verən "Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Əhməd Əhmədzadə bildirdi ki, Ağsu şəhərinin içməli suya tələbatını təmin etmək üçün suyun Külüllü ərazisində Girdmançayın məcrası altından və Ağsuçayın yuxarı hissəsində mövcud olan quzey bulaqlarından götürülməsi nəzərdə tutulmuşdur. Külüllü ərazisində dəniz səviyyəsindən

175 metr yüksəklikdə yerləşən mövcud suqəbuledici qurğudan içməli suyun borularla qəbul edilərək Ağsu şəhərinə və rayonun 8 kəndinə ötürülməsi məqsədi ilə həmin ərazidə məhsuldarlığı 52,5 litr/saniyə olan nasos stansiyası və magistral boru kəməri, o cümlədən nasos stansiyasından təzyiqli tənzimləyici anbarına qədər magistral təzyiqli bo-

ru kəməri tikilmişdir. Bundan başqa Ağsu rayonunun Padar, Gursulu, Kalağaylı, Yenilik, Pirhəsənli və Elabad kəndlərinin 5260 nəfər əhalisini içməli su ilə təmin etmək üçün magistral boru kəmərinə su çıxışı verilməmişdir. Eyni zamanda, su şəbəkəsindən rayonun Təklə və Muradlı kəndlərinin 1080 nəfər əhalisini içməli su ilə təmin etmək üçün çı-

xış da hazırdır.

Bildirildi ki, Ağsuçayın yuxarı hissəsində yerləşən quzey bulaqlarından Ağsu şəhərinə 2010-cu ildə Prezidentin ehtiyat fondundan ayrılan vəsait hesabına magistral su ötürücü xətti rayon icra hakimiyyəti tərəfindən inşa edilmişdir. Quzey bulaqlarından həmin boru xətti ilə nəql edilən içməli su layihə çərçivəsində əsaslı təmir edilərək müasir avadanlıqla təchiz olunan 500 kubmetrlik su anbarına nəql olunur və buradan əhaliyə paylanır. Bundan əlavə, layihə üzrə təzyiqli tənzimləyici və su anbarları inşa olunmuş, Ağsu şəhərindəki daha bir su anbarı əsaslı təmirdən sonra müasir standartlara cavab verən yeni avadanlıqla təchiz edilmişdir.

Dövlət başçısına məlumat verildi ki, artıq layihə üzrə müxtəlif diametrlili içməli və magistral su xətləri, o cümlədən şəbəkə su xətti çəkilmiş və bunun üzərində

verilməsi mərasimində iştirak etmişdir

5493 ev birləşməsi və 481 yanğın hidrantı quraşdırılaraq nəzərdə tutulan işlər yekunlaşmışdır. Abonentləri içməli su ilə təmin etmək üçün 5020 sayğacın quraşdırılması başa çatdırılmışdır. Bundan əlavə, müxtəlif diametrlili kanalizasiya xətləri, o cümlədən kollektor xətti çəkilmişdir. Kanalizasiya şəbəkə xətləri üzərində 5301 ev birləşməsi və 3136 baxış quyusu quraşdırılmışdır. Çirkab su təmizləyici qurğunun tikintisi üçün Muradlı kəndinin ərazisində torpaq sahəsi ayrılmış və hazırlıq işlərinə başlanılmışdır. Çirkab su təmizləyici qurğusundan çıxan təmizlənmiş suyun mövcud Ağsu kollektoruna axıdılması nəzərdə tutulmuşdur.

Prezident İlham Əliyev Ağsu ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşündə layihənin əhəmiyyətindən danışmış, Ağsuya içməli suyun verilməsini əlamətdar hadisə kimi dəyərləndirmişdir: *"Bu gün biz çox*

əlamətdar hadisəni birlikdə qeyd edirik. Ağsu rayonunun içməli su layihəsi artıq başa çatır və nəhayət, bu problem öz həllini tapır. Artıq şəhərə təmiz, gözəl mənbədən içməli su verilir və hesab edirəm ki, bu, çox böyük nailiyyətdir. Çünki siz də yaxşı bilirsiniz, mən də bilirəm ki, Ağsunun içməli su

problemi həmişə çox ciddi problem kimi qalmışdı. Yadımdadır, birinci dəfə Prezident kimi Ağsuya gələndə vətəndaşlar bu məsələni qaldırmışdılar ki, içməli suyun keyfiyyəti çox aşağıdır və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərir. O vaxt müəyyən tədbirlər görüldü. Ancaq bu gün Ağsu şəhəri-

nin içməli su problemi əsaslı şəkildə tam həll olunur. Təmiz mənbədən keyfiyyətli içməli su verilir. Kanalizasiya layihəsi də başa çatmaq üzrədir. Mənə verilən məlumata görə, gələn il bu layihə də başa çatacaq.

Eyni zamanda, bu içməli su layihəsi çərçivəsində bir neçə kəndə də suyun verilməsi nəzərdə tutulur. Gələcəkdə əlbəttə ki, başqa kəndlərə də içməli suyun verilməsi nəzərdə tutulmalıdır. İçməli su insanların sağlamlığı üçün əsas şərt-dir və əminəm, indi yaradılan bu şərait imkan verəcək ki, insanlar daha da sağlam olsunlar. Xüsusilə, gənclər, yetişən gənc nəsil sağlam böyüyəcək. Çünki içməli su, təmiz hava, keyfiyyətli ərzaq məhsulları, tibbi xidmət, fiziki hərəkət və əlbəttə ki, sağlam həyat tərzisi insanların sağlamlığı üçün əsas amillərdir".

Sonda Prezident İlham Əliyev Ağsu şəhərinə içməli suyun verilməsini bildiren düyməni işə saldı.

"Azərsu" ASC-nin Təlim-Tədris

Beynəlxalq maliyyə qurumlarının nümayəndələri mərkəzdə yaradılmış şəraiti yüksək qiymətləndirmişlər

Kadr hazırlığı və işçilərin peşəkarlığının artırılması, təlim-tədris işinin günün tələbləri səviyyəsində qurulması, bu sahədə müvafiq infrastrukturun yaradılması məqsədilə "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin yeni Təlim-Tədris Mərkəzi fəaliyyətə başlamışdır.

Mərkəzin yaradılması sahəsinə əsasən Hövsan Aerasiya Stansiyasının ərazisində mövcud inzibati bina əsaslı təmir olunmuş, zəruri mebel və avadanlıqlarla təchiz edilmişdir. Ümumi sahəsi 5000 kvmetr olan binanın zirzəmisində ilkin tibbi yardım otağı, inzibati otaqlar, arxiv, anbar yaradılmışdır. Mərkəzin 1-ci və 2-ci mərtəbələrində nəzəri və praktiki tədris otaqları, psixologiya kabinet, konfrans zalı, kitabxana, linqafon otağı, tədrisin inkişafı və digər sahələr üzrə laboratoriyalar, tədris-təcrübə kabinetini yerləşir. Binanın 3-cü mərtəbəsi yataqxana, mansardı isə asudə vaxtın

səmərəli təşkili üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Ümumilikdə, mərkəzdə 8 nəzəri, 10 praktiki təlim otağı yaradılmışdır ki, bu da

eyni vaxtda 321 nəfərə təlim keçirilməsinə imkan verir. Burada mexanika, energetika, avtomatika və metrologiya, kompüter, coğrafi informasiya sistemi, SCADA, nəzarət ölçü cihazları kabinetləri fəaliyyət göstərir.

Mərkəzdə təlim iştirakçılarının məişət qayğıları, asudə vaxtlarının təşkili üçün şərait yaradılmışdır. Binada mətbəx, 108 nəfərə

xidmət göstərən yeməkxana, idman zalı fəaliyyət göstərir. Mərkəzin binasında regionlardan və xarici ölkələrdən gələn təlim iştirakçılarının yerləşməsi üçün 5-i VIP, 12-si standart olmaqla 67 yerlik yataq otaqları da vardır.

Təlim-Tədris Mərkəzində yaradılmış şəraitlə tanış olmaq üçün "Azərsu" ASC-nin əməkdaşlıq etdiyi Dünya Bankı, İslam İnkişaf Bankı, Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyi, Koreya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin (KOİCA) nümayəndələri yeni yaradılmış mərkəzdə olmuşlar.

"Azərsu" ASC-nin sədri Qorxmaz Hüseynov yeni yaradılan Təlim-Tədris Mərkəzi barədə məlumat verərək bildirmişdir ki, kadr hazırlığı işinin təkmilləşdirilməsi və mərkəzləşdirilməsi üçün 2014-cü ildə Hövsan

Mərkəzinə baxış keçirilmişdir

Aerasiya Stansiyasının ərazisində Təlim-Tədris Mərkəzinin yaradılmasına qərar verilmiş və təmir-tikinti işləri qısa müddət ərzində başa çatdırılmışdır. Müasir standartlar səviyyəsində qurulmuş mərkəzdə regional və beynəlxalq təlimlərin keçirilməsi məqsədilə yüksək səviyyəli şərait yaradılmışdır. Bu təcrübədən yararlanaraq gələcəkdə respublikanın bütün bölgələrini əhatə edən regional təlim-tədris mərkəzlərinin yaradılması nəzərdə tutulur. Perspektivdə içməli su və kanalizasiya sahəsi üzrə mütəxəssislərin hazırlanması məqsədi ilə ali təhsil müəssisəsinin yaradılmasında da bu təcrübədən bəhrələnmək olar. Beynəlxalq maliyyə qurumlarının Azərbaycanda və digər ölkələrdə reallaşdırdığı layihələr çərçivəsində bəzi beynəlxalq və regional təlimlərin yeni yaradılmış mərkəzdə keçirilməsi də perspektivdə təcrübə mübadiləsinin genişləndirilməsi baxımından əhəmiyyətli olacaqdır.

Daha sonra Təlim-Tədris

Mərkəzinin həyətəyənə ərazisində inşası planlaşdırılan praktiki təlim poliqonlarının yaradılması layihəsinin təqdimatı keçirilmişdir.

Beynəlxalq maliyyə qurumlarının və xarici şirkətlərin nümayəndələri Təlim-Tədris Mərkəzində yaradılmış şəraitə yüksək qiymətləndirmiş, burada beynəlxalq və regional təlimlərin keçirilməsi üçün lazımi şəraitin olduğunu, mərkəzin yaradılmasını "Azərsu" ASC-nin uğuru, insan resurslarından səmərəli istifadəyə yönəlmiş məqsədyönlü fəaliyyəti adlandırmışlar.

Qeyd olunmuşdur ki, birgə həyata keçirilən beynəlxalq layihələr çərçivəsində istifadəyə verilən qurğuların istismarı baxımından peşəkar mütəxəssislərin hazırlanması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Beynəlxalq maliyyə qurumlarının nümayəndələri mərkəzin fəaliyyətinin daha da təkmilləşdirilməsi üçün dəstək veriləcəyini diqqətə çatdırmışlar.

Qeyd edək ki, kadr hazırlığı və işçilərin peşəkarlığının yüksəldilməsi "Azərsu" ASC-nin prioritet məqsədlərindəndir. Bu məqsədlə 2012-ci ildən başlayaraq mü-

təxəssislər yerli və xarici ölkələrdə təşkil olunan təlimlərə cəlb edilir. Ümumilikdə, 2012-2015-ci illərdə "Azərsu" ASC-nin 7 mindən artıq əməkdaşı təlimlərə cəlb olunmuşdur. 2012-ci ildə Cəmiyyətin işçilərinin 5 faizi, 2013-cü ildə 10, 2014-cü ildə isə 32 faizi təlimlərdə iştirak etmişdir.

12 may 2014-cü ildə Fransanın "Suez Environment" şirkəti ilə imzalanmış "Praktiki təlim, nou-hau ötürülməsi və texniki yardıma dair müqavilə" çərçivəsində 5 il ərzində 34 peşə və ixtisas üzrə 4500 nəfər kadr hazırlığı prosesinə cəlb olunacaq, 250 peşəkar təlimçi hazırlanacaqdır. Təlim mərkəzlərinin iş prinsiplərinin öyrənilməsi, interaktiv tədris üsullarının mənimsənilməsi, təlimdə innovasiyaların, yeni metod və yanaşmaların tətbiqi sahəsində xarici təcrübənin öyrənilməsi məqsədi ilə Cəmiyyətin əməkdaşları Fransa, İspaniya, Türkiyə, Çin və digər ölkələrdə təcrübə mübadiləsində iştirak etmişlər.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (ASC) strukturu ilə bağlı bəzi məsələlər barədə qərar qəbul etmişdir.

Qərara əsasən, Səhmdar Cəmiyyət "Azərsu" ASC-nin İstehsalat Texniki Komplektləşdirmə İdarəsinin (İTKİ) ona qoşulması şəklinə yenidən təşkil ediləcək. İndiyə qədər "Azərsu" ASC-nin tabeliyində hüquqi şəxs statusunda olan İTKİ-nin bu statusu ləğv edilir. İdarə "Azərsu" ASC-nin tabeliyində olan hüquqi şəxs olmayan təşkilata çevrilir. "Azərsu" ASC hüquqi varislik qaydasında ona qoşulan İTKİ-nin bütün hüquq və öhdəliklərini öz üzərinə götürəcək. İTKİ-nin nizamnamə kapitalı konvertasiya olunmadan ödə-

niləcək, "Azərsu" ASC-nin nizamnamə kapitalı mövcud səviyyədə saxlanılacaq.

Qərara əsasən, "Azərsu" ASC-nin "Göyçay Sukanal" Törəmə Səhmdar Cəmiyyəti və "Ağdaş Sukanal" Törəmə Səhmdar Cəmiyyəti "Azərsu" ASC-nin "Birləşmiş Sukanal" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin tərkibində fəaliyyət göstərən hüquqi şəxslər kimi müəyyən edilmişdir. Eyni zamanda "Azərsu" ASC-nin tabeliyində olan hüquqi şəxs olmayan təşkilatların siyahısında da dəyişiklik edilmişdir. "Oğuz-Qəbələ-Bakı Su Kəməri" İdarəsi Oğuz-Qəbələ-Bakı Su Təchizatı İdarəsinə, "Kür Su Kəmərləri" İdarəsi Kür Su

"Açyõñó" AÑÚ-í éí éáí è ñòðóêòóðó òÿñäèãëÿí ì èøäèð

Təchizatı İdarəsinə, "Ceyranbatan Su Kəmərləri" İdarəsi Ceyranbatan Su Təchizatı İdarəsinə, "H.Z.Tağıyev adına Su Kəmərləri" İdarəsi H.Z.Tağıyev adına Su Təchizatı İdarəsinə çevrilmişdir. "Azərsu" ASC-nin tabeliyindəki hüquqi şəxs olmayan təşkilatların siyahısına Ekologiya İdarəsi və İstehsalat-Texniki Komp-

lektləşdirmə İdarəsi də əlavə edilmişdir.

Buna müvafiq olaraq, İstehsalat-Texniki Komplektləşdirmə İdarəsi, "Göyçay Sukanal" Törəmə Səhmdar Cəmiyyəti və "Ağdaş Sukanal" Törəmə Səhmdar Cəmiyyəti "Azərsu" ASC-nin tabeliyində olan hüquqi şəxslər (müəssisələr) siyahısından çıxarılmışdır.

Maliyyə Nazirliyi 2016-cı ilin dövlət büdcəsinin göstəricilərini açıqlamışdır. Büdcə layihəsinə əsasən gələn il üçün dövlət büdcəsinin gəlirləri 14 milyard 566 milyon manat, xərcləri 16 milyard 264 milyon manat təşkil edəcək. Büdcədə neftin baza qiyməti 50 dollar götürülmüşdür.

Layihəyə görə, büdcə gəlirlərinin 6 milyard 602 milyon manatı və ya 45,3 faizi Vergilər Nazirliyi, 6 milyard manat və ya 41,2 faizi Dövlət Neft Fondundan transferlər, 1 milyard 590 milyon manatı və ya 10,9 faizi Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmalar, 374 milyon manat və

2016-úú èèí äþäëÿò áöäúÿñèí éí ýþñòÿðèúèÿðè à÷üãèáí ì ùäüð

ya 2,6 faizi isə sair mənbələrdən formalaşacaq.

2016-cı ilin büdcə xərcləri 2015-ci ilin proqnoz göstəricilərinə nisbətən 22,9 faiz azdır. Əsas azalan xərclər isə sənaye və tikinti, dövlət əsaslı vəsait qoyuluşları, rabitə-nəqliyyat, həmçinin, əsas bölmələrə aid edilməyən digər xərclərdir.

2016-cı il dövlət büdcəsi 1,698 milyard manatlıq kəsirlə icra olunacaq. Kəsirin maliyyələşdirilməsi özəlləşdirmədən, daxili və xarici borclanmadan daxil olmalar, xarici qrantlar və 2016-cı ilin

1 yanvar tarixinə dövlət büdcəsinin vahid xəzinə qalığı hesabına həyata keçiriləcək. 2016-cı ildə dövlət büdcəsi kəsirinin ÜDM-ə nisbəti 2,9 faiz təşkil edəcək.

Növbəti il üçün beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının proqnozlarını və neftin qiymətindəki qeyri-müəyyənliliyi nəzərə alaraq, 2016-cı il dövlət və icmal büdcələrin gəlirlərinin hesablamaları zamanı xam neftin satış qiymətinin 1 barreli üçün 50 ABŞ dolları götürülmüşdür. Xarici valyutada ifadə olunan büdcə daxilolmalarının

və xərclərinin hesablanmaları üçün ABŞ dollarına məzənnəsi 1,05 manat qəbul edilmişdir.

Dünya bazarında neftin qiymətinin 40-60 dollar səviyyəsinə düşə biləcəyi nəzərə alınaraq, 2016-2019-cu illər üçün dövlət və icmal büdcələrin əsas parametrləri və prioritet istiqamətləri üzrə 3 ssenari hazırlanmışdır.

Neftin 60 dollar olacağı halda optimist, 50 dollar olarsa baza, 40 dollara düşərsə isə pessimist ssenari üzrə lazımı tədbirlər görülməlidir.

Mütəxəssislər Almaniyada səfərdə olmuşlar

Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyətinin (GİZ) "Stadtenetz Kaukasus" (Cənubi Qafqazda yerli özünüidarəetmənin inkişafına dəstək) proqramı layihəsi çərçivəsində "Azərsu" ASC-nin əməkdaşları sentyabrın 23-dən 29-dək Almaniyanın Lüdvixshafen şəhərində səfərdə olmuşlar.

Səfər müddətində mütəxəssislər Manheyin şəhərinin və BASF korporasiyasının çirkab su təmizləyici qurğularında, Lüdvixshafen su təchizatı müəssisəsində, Kulman institutunun laboratoriyasında, Reyn çayının sularına nəzarət edən stansiyada, Su polisi idarəsində, Şvartsenbax su anbarı və su elektrik stansiyasında olmuşlar. Burada həmin müəssisələrin rəhbərliyi ilə görüşlər keçirilmiş, müxtəlif mövzularda təqdimatlar edilmiş, "Azərsu" ASC-nin mütəxəssisləri istehsalat sahələri və texnoloji proseslərlə yaxından tanış olmuşlar. Görüşlər zamanı Lüdvixshafen şəhərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya infrastrukturunun yaradılması tarixi, istismarı və idarə edilməsi, bu sahədə

tətbiq olunan yeni texnologiyalar, həmçinin içməli və çirkab su nümunələri üzrə analizlərin aparılması barədə almaniyalı mütəxəssislər qonaqlara ətraflı məlumatlar vermiş, onların suallarını cavablandırmışlar.

Yeri gəlmişkən Lüdvixshafen şəhəri 1977-ci ildən Sumqayıt şəhəri ilə qardaş-

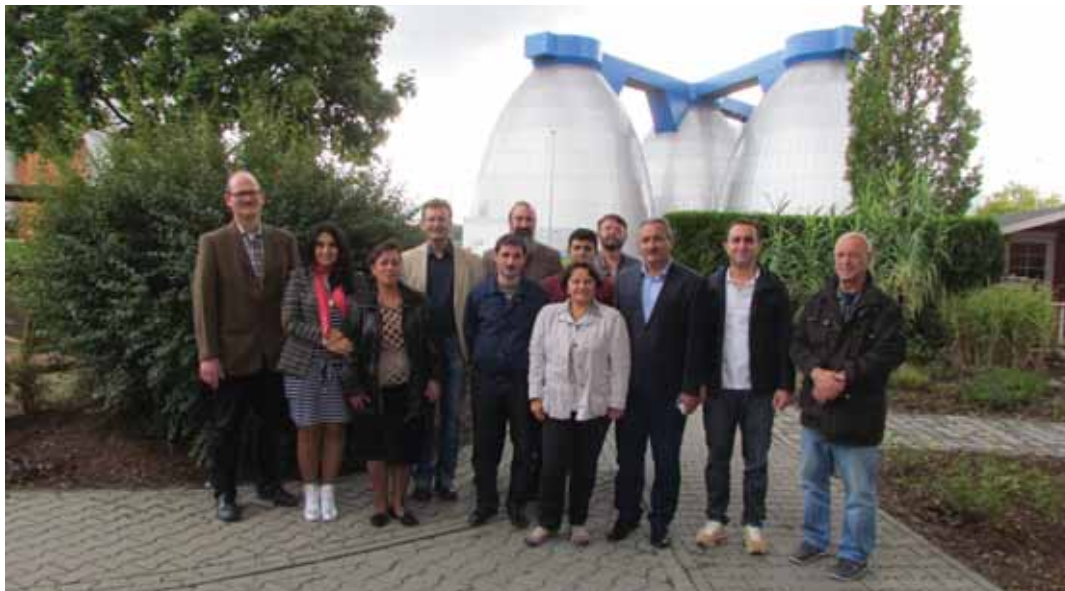

laşmış şəhərdir. Artıq bir neçə ildir ki, "Azərsu" ASC Lüdvixshafen şəhərinin su təchizatı və kanalizasiya

daşlıq edir. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində qarşılıqlı səfərlər təşkil olunur, təlim proqramları həyata keçirilir. Bir neçə il öncə Sumqayıt şəhərində təşkil olunmuş təlimlərdə çirkab sutəmizləyici qurğuların istismarı, laboratoriyalarda aparılan analizlər, ekoloji təhlükəsizlik və s. məsələlərlə bağlı yerli mütəxəssislərə bilgilər verilmiş, müasir texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı müzakirələr aparılmışdır.

müəssisələri ilə təcrübə mübadiləsi sahəsində əmək-

Qeyd edək ki, qabaqcıl təcrübənin öyrənilməsi, təcrübə mübadiləsi aparmaq, beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etmək məqsədi ilə "Azərsu" ASC-nin əməkdaşları mütəmadi olaraq xarici ölkələrə ezam olunurlar. Ötən müddət ərzində Cəmiyyətin müxtəlif fəaliyyət sahələrini təmsil edən əməkdaşları Yaponiya, Cənubi Koreya, Fransa, Türkiyə, İspaniya, Almaniya, Macarıstan, Əlcəzairdə səfərlərdə olmuşlar. Ümumilikdə 2012-ci ildən indiyədək "Azərsu" ASC-nin 250-dən çox əməkdaşı xarici ölkələrdə təşkil olunmuş təlim, seminar, treninq və təcrübə kurslarında iştirak etmişdir.

Ağdaş şəhərində içməli su və kanalizasiya sistemləri yenidən qurulur

Azərbaycan hökuməti və Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən birgə maliyyələşdirilən "Su Təchizatı və Kanalizasiya İnvestisiya Proqramı" çərçivəsində Ağdaş şəhərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması üzrə tikinti-quraşdırma işlərinin böyük hissəsi yekunlaşmışdır.

Layihə 2035-ci ilə qədər perspektiv inkişaf nəzərə alınmaqla Ağdaş şəhərində 47 min nəfərin içməli su təchizatının və kanalizasiya xidmətlərindən istifadəsinin yaxşılaşdırılmasına hesablanmışdır.

Ağdaş şəhərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya infrastrukturlarının yenidən qurulması işlərinə 2008-ci ildə Azərbaycan hökuməti və Asiya İnkişaf Bankının birgə maliyyələşdirilən "Şəhər su təchizatı və kanalizasiya layihəsi"nin icrası ilə başlanmışdır. Bu layihə çərçivəsində 3 ədəd subartezian quyu qazılmış, sugötürücü kamera, xlorator binası və 2000 kubmetr tutumu olan su anbarı inşa

edilmişdir. Eyni zamanda 2 km uzunluğunda magistral su xətti çəkilərək mövcud şəbəkə ilə birləşdirilmiş, yeni laboratoriya binası, nasos stansiyası, "Ağdaş Sukanal" TSC üçün inzibati bina və istehsalat bazası inşa edilmişdir. Bu mərhələ üzrə işlər 2010-cu ildə başa çatdırılmışdır.

Ağdaş şəhərinin su və

kanalizasiya infrastrukturunun tamamilə yenidən qurulması 2012-ci ildə icrasına başlanmış "Su Təchizatı və Kanalizasiya İnvestisiya Proqramı" çərçivəsində həyata keçirilir. Ağdaş şəhərini keyfiyyətli və dayanıqlı içməli su ilə təmin etmək üçün 2 yeni artezian quyusu qazılmışdır. Layihəyə uyğun olaraq şəhərdə 141 kilometr uzunluğunda su şəbəkəsi yaradılmış, 5200 ünvana birləşmə verilmişdir. İndiyədək 4521 abunəçi smart sayğaclarla təmin olunmuş və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

Bununla paralel olaraq şəhərin kanalizasiya sistemləri də yenidən quru-

lur. İnşası nəzərdə tutulan 127 km-lik kanalizasiya şəbəkəsinin tikintisi tam başa çatmaq üzrədir. Ağdaş şəhərində tullantı suların təmizlənilib zərərsizləşdirilməsi şəhərin kənarında inşa ediləcək və hər birinin məhsuldarlığı sutkada 12500 kubmetr olan iki çirkab su-təmizləyici qurğuda həyata keçiriləcəkdir.

Qeyd edək ki, Ağdaş şəhərində ilk mərkəzləşdirilmiş su təchizatı sistemləri 1950-60-cı illərdə yaradılmışdır. Türyançayın yatağında yaradılmış drenaj qurğusu uzun illər boyu sel və daşqınlara məruz qaldığından istismar imkanlarının böyük bir hissəsini itirmişdir. Paylayıcı su şəbəkəsi ilə Ağdaş şəhərinin 26130 nəfər əhəlisinin təqribən yarısının normal su təchizatını aparmaq mümkün olmuşdur. Ağdaş şəhərində 1960-1965-ci illərdə tikilmiş 18 km uzunluğunda kanalizasiya şəbəkəsi istismara yararsız vəziyyətə düşmüşdür.

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq şəhər və rayon mərkəzlərində içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihələrinin icrasını davam etdirir. Azərbaycan hökuməti və Dünya Bankı tərəfindən birgə maliyyələşdirilən “Milli su təchizatı və kanalizasiya xidmətləri layihəsi” çərçivəsində Şamaxı şəhərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması üzrə tikinti-quraşdırma işlərinin böyük hissəsi yekunlaşmışdır.

Şamaxı şəhərində içməli su və kanalizasiya şəbəkələrinin tikintisi yekunlaşmaq üzrədir

“Şamaxı şəhərinin su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması” layihəsi 2035-ci ilə qədər perspektiv inkişaf nəzərə alınmaqla Şamaxı şəhərində 41 min nəfərin içməli su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərindən istifadəsinin yaxşılaşdırılmasına hesablanmaqla 3 mərhələdə həyata keçirilir.

İstehlakçıların keyfiyyətli və dayanıqlı su təchizatının təmin edilməsi məqsədilə su mənbəyi Pirsaatçay seçilmişdir. Layihənin birinci mərhələsi çərçivəsində

də çayın məcrasında 2441 metr uzunluğunda drenaj tipli suqəbuledici və xlorator qurğuları, ümumi həcmi 1000 kubmetr olan 2 ədəd su anbarı, 3 ədəd su nasos

stansiyası tikilmişdir. Layihə çərçivəsində su mənbəyindən anbarlara qədər 3,4 km özüaxımlı magistral və anbarlararası kəmərlər çəkilmiş və laboratoriya binası

inşa edilmişdir.

Layihənin ikinci mərhələsində Şamaxı şəhərinin içməli su və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması işləri həyata keçirilmişdir. Su təchizatının dayanıqlılığını və özüaxımlı rejimdə nəqlini təmin etmək üçün relyef baxımından hündür nöqtələrində ümumi tutumu 7 min kubmetr olan 4 ədəd anbar inşa edilmişdir. Şəhər üzrə layihələndirilmiş 131 km içməli su şəbəkəsinin 125 km-lik hissəsində işlər başa çatdırılmış, 7 minə yaxın ünvan birləşmə verilmişdir. Eyni zamanda 130 km kanalizasiya şəbəkəsinin 114 km-lik hissəsində işlər yekunlaşmış, şəbəkə üzərində 2692 ədəd kanalizasiya baxış quyusu inşa edilmişdir. Kanalizasiya şəbəkəsinin hazır hissəsinə 4100 ünvan qoşulmuşdur.

Şamaxı şəhərində yaranacaq tullantı suların təmizlənməsi layihənin sonuncu mərhələsi çərçivəsində tikilən sutkalıq məhsuldarlığı 10 min kubmetr olan çirkab sutəmizləyici qurğuda həyata keçiriləcəkdir.

Marsda su tapıldı

Marsın dağ yamaclarında qəribə mövsümi axınlar yaranır ki, onları yalnız planetin orbitindən görmək olar. Alimlər hesab edirlər ki, müşahidə olunanlar "qırmızı planet"də suyun maye vəziyyətdəki substansiyasının mövcudluğundan xəbər verir.

ABŞ-ın Milli Aviasiya və Kosmik Tədqiqatlar Agentliyinin (NASA) əməkdaşları bu yaxınlarda Marsda su elementləri aşkarladıklarını bəyan ediblər. Amerikalı alimlər Mars səthindəki dağ yamaclarından aşağı düşən və temperatur artanda tünd rəng alan uzun substansiyaları aşkarlayıblar.

Alimlər bunu "təkrarlanan uzanmış strukturlar" adlandırırlar.

NASA hesab edir ki, su olmadan belə strukturlar yaranma bilməz və bu səbəbdən də illərdən bəri tədqiqatlar aparılırdı. 2005-ci ilin avqustunda kosmosa buraxılmış "Mars Reconnaissance Orbiter" planetlərarası stansiyası da əslində Marsda suyun tədqiqi ilə də məşğul olurdu.

Son fotosəkillər göstərir ki, bu strukturlar maye

formada olan duzlu suyun quruması nəticəsində yaranır. Özü də struktur yalnız Marsda havaların isti keçdiyi zaman, temperaturun $-23,15^{\circ}\text{C}$ -dən $26,85^{\circ}\text{C}$ -dək olduğu zaman formalaşır və onların eni 5 metrədən artıq olur.

Son tədqiqatlar Mars səthinin su molekullarını udmaq və gecələr kiçik gölməçələr yaratmaq imkanlarına malik olması barədə illər əvvəl söylənməmiş fərziyyələri təsdiqləyir.

Ümumiyyətlə nəinki planetlərdə hətta uzaq qalaktikada suyun mövcudluğu barədə fərziyələr irəli sürülməkdədir. Ehtimallara görə Yer kürəsindən 12 milyard işıq ili məsafədə olan su kütləsi, dünya okeanlarının ümumi su kütləsindən 140 trilyon dəfə böyükdür. Buxar halındakı su kütləsi

quasar adlandırılan və ətrafındakı maddəni udan böyük bir qara dəlik olan göy cismini əhatə edir. NASA-nın Kaliforniyadakı Laboratoriyasının mütəxəssisi Matt Bradford, quasar ətrafındakı mühitin olduqca xüsusi bir quruluşa malik olduğunu ifadə edərək, bunun çox böyük miqdarda su ortaya çıxardığını bildirib.

Günəş Sisteminin daxil olduğu Süd yolu qalaktikasında da su buxarı var, ancaq qalaktikamızdakı su kütləsinin çoxu buz halında-

dır. Süd yolu qalaktikasında olan su kütləsi, quasardakı su kütləsindən 4 min dəfə azdır.

Quasardakı su buxarı, göy cisminin qara dəlik ətrafında dönmə qaz kütləsinin içərisinə dağılmış vəziyyətdədir. Quasarın əhatə etdiyi sahə yüzlərlə işıq ili genişliyindədir.

NASA alimləri bu istiqamətdə tədqiqatların davam etdirildiyini və yaxın gələcəkdən daha dəqiq nəticələrin əldə olunacağını bəyan ediblər.

